

EL VIDEO EINA DE TREBALL DEL EDUCADOR

L'ensenyament, tal i com el coneixem en la nostra civilització, s'ha basat sempre en un mestre que parla i uns alumnes que parlan una mica, que escolten i sobretot que escriuen. Adhuc els canvis i innovacions apareguts darrerament en aquest camp no s'ha modificat gaire aquest comportament pedagògic i segueixen vàlides les dades fonamentals: el mestre i l'alumne, la lectura i l'escriptura.

Una innovació important com l'impremta que existeix a Europa des de fa 500 anys, no ha aconseguit a l'escola un status gaire privilegiat; els manual escolars i els llibres ho son mes que "ajudes didàctiques". Com podem esperar doncs que una tecnologia com el video entri d'un dia per l'altre a l'escola?. Podria ser que les conseqüències dels audiovisuals siguin més importants que les de l'impremta degut a que impliquen unes formes de coneixement i raonament per l'imatge i el só, molt diferents a les formes de pensar per mitjà de la paraula ó l'escriptura.

La única innovació acceptable és la de utilitzar aquests nous mitjans d'expressió i comunicació, de la mateixa manera que ho és l'escriptura, al servei de les necessitats socials i culturals de cadascú. L'audiovisual és l'aliment intel·lectual de la majoria, fora de l'escola. Per tant, avui, els educadors tenen una nova tasca: donnar als nens el criteri necessari per afrontar l'excessiva abundancia de informacions que li proporcionen els mass-media; aixó implica la utilització educativa dels mitjans d'expressió i comunicació. L'aprenentatge del llenguatge audiovisual no solament ha de ser per la "lectura", visió crítica de imatges isons sino per la pràctica, incitant als mestres a la fabricació i producció dels seus propis programes.

El video utilitzat a l'escola com a mitjà de comunicació, i amb la participació activa dels nens, fomenta la descoberta del llenguatge audiovisual, especialment el de la TV. Per les seves característiques tècniques, obre moltes possibilitats a la formació permanent del professorat (divulgació de tècniques pedagògiques,

autoanàlisi) i per el seguiment de processos educatius ó de rehabilitació; seria el suport adient per exemple , per a recullir una informació previa a un treball (col·lectiu ó individual) d'investigació, anàlisi ó debat aplicable a les diferents àrees i continguts del programa escolar.

Malhauradament, la solució de la utilització dels audiovisuals no es troba dins l'escola . Els programes oficials escolars descuran tot el que fa referència a la comunicació per imatges i sons, tot i que vivim en una societat bombardejada continuament per aquesta forma de comunicació.

Es per aixó que creiem necessari la formació de mestres al llenguatge audiovisual, tot aprofitant les ocasions possibles mentre aquesta no sigui una matèria a estudiar en profunditat a les Escoles Normals . El Servei de Video Comunitari intentant col·laborar i unificar ^{els} esforços que en aquest camp es ~~fan~~ duen a terme , organitzà`dins el marc del conveni amb l'Ajuntament de Barcelona, el Juliol del 80, un seminari ~~per a mestres~~ de Video i Educació, convocant a tots els centres, grups, escoles ó educadors que haguent treballat amb video o cinema poguessin aportar la seva experiència. Us resumirem alguns dels punts tractats en el seminari.

Participants:

L'escola, avui, té una nova tasca: donar als nens els mitjans necessaris per afrontar l'excessiva abundància de informacions que li proporcionen els mass-media. Aixó implica uns objectius molt clars :

"Utilització educativa" dels mitjans de comunicació.

Desenvolupament d'una pedagogia diferenciada, fent servir el video i altres estris de informàtica associats per permetre als nens amb dificultat d'adquirir coneixements, de seguir els seus estudis.

Els audiovisuals han d'esser actius, incitant als mestres i alumnes a produir els seus propis programes.

L'educació escolar, aquí, descarta en els programes oficials tot el que fa referencia a la comunicació per imatges, tot i que vivim en una societat bombardejada continuament per aquesta forma de comunicació. En aquest terreny, com en tants d'altres, la situació real no té res que veure amb l'oficial, que ignora la realitat més evident; es per aixó que creiem necessari la formació dels mestres al llenguatge audiovisual i en els moderns mitjans de comunicació, totx aprofitant les ocasions possibles, mentre aquesta no sigui una materia a estudiar en profunditat en els programes de les escoles normals.

Per tal de col.laborar i unificar els esforços que en aquest camp s'están portant a terme, el Servei de Video Comunitari organitzá dins el marc del Conveni amb l'Ajuntament de Barcelona, el juliol del 80, un Seminari de Video i Educació, convocant a tots els centres, grups, escoles, o educadors que haguent treballat amb video o cinema puguessin aportar la seva experiència. Us resumirem alguns dels punts tractats en el Seminari. L'esquema de partida fou el següent :

*Acadèmia de Pedagogia
Setembre 1981*

ESQUEMA DE PARTIDA

Possibilitats d'utilització del video dins l'àmbit de la educació.

- A - Formació professorat - micro-teaching.
- autoanàlisi d'orientadors.
 - cintes demostratives de tècniques pedagògiques.
 - cintes d'incitació a noves activitats extra-acadèmiques.
 - cintes orientades a la comprensió de -
l'entorn social que envolta a una escola o grup d'escoles.
- B - Funcionament de centres docents: utilització del video com a eina per a interrelacionar pares-mestres-estudiants-administració. Anàlisi institucional de relacions internes.
- C - Elaboració i difusió de cintes amb continguts didàctics.
- cintes totalment elaborades (autosuficients).
 - cintes-suport per a l'explicació d'un tema.
(Imatges i so de realitats inaccessibles, acompanyades d'explicació i discussió verbals).
- D - Aprenentatge del llenguatge video. Tallers pràctics. (Per a professors i/o per a estudiants).
- video-mirall. Pràctiques de càmera, gravació, circuit tancat.
 - manipulació d'imatges i sons. àudio-dub.
 - gravació i anàlisi programes TV.
 - equips de realització de programes pràctics experimentals.
- E - Educació especials:
- Video-anàlisi i video-mirall per a la formació de nens amb deficiències sensorials, minusvàlids, subnormals...
 - Video com a registre minucios d'evolucions, reaccions, respostes, eina indispensable per a l'educació especial.
- F - Formació permanent. Formació d'adults.

10 p. Recuadro.

D'aquest seminari va sortir també la proposta de posar en pràctica una serie de Tallers de Video a les escoles durant el curs 80-81. Per a dur a terme aquest treball, el SVC convocà el Novembre del 80, als mestres i educadors de EGB, BUP, F. Professional i F. Permanent a un Curset-Seminari basat en la utilització pràctica del material de video i en l'el·laboració de un mòdul de Taller de Video que posteriorment es realitzà a tretze escoles, tinguent prioritat d'assistencia les escoles municipals per estar enmarcat en el conveni SVC-Ajuntament de Barcelona.

El primer pas per a la realització dels Tallers, fou la formació dels quinze mestres que hi participaven. L'objectiu del curset era capacitar als educadors en el maneig del equip bàsic de video (unitat portàtil de gravació- reproducció) de manera que puguin, amb l'assessorament del SVC, realitzar ells mateixos el Taller a la seva escola. També ajudar a la comprensió global del "fenomen" video" i de les diferents possibilitats que ofereix el mitjà i concretament dins l'àmbit de ~~l'ensenyament~~ l'ensenyament.

El punt bàsic tractat en el Seminari va ser la definició de un mòdul pels Tallers, que posteriorment seria adaptat a les necessitats de cada escola. Abans de concretar l'esquema entrarem en un seguit de consideracions sobre les formes d'emprar el mitjà a l'escola tinguent en compte que la mateixa estructura del sistema educatiu no ha previst cap espai dedicat a aprendre el llenguatge audiovisual ni la utilització dels mitjans apropiats. Els assistents resumiren els valors pedagògics dels Tallers en:

Permeten l'aprenentatge de la producció deimatges mòvils.

Fomenten un procés de relacions personals i de grup, aprenentatge de certs aspectes de la divisió del treball, etc.

L'aproximació a la realitat en funció de un objectiu previ fomenta un treball d'anàlisi i de selecció que contribueix a la formació integral del infant.

3 sessions de 4 hores. Màxim 8 ó 10 alumnes.

1ª sessió.- ~~Qantx~~ Explicació tècnica video. Semblances i diferències TV-Video. Descripció del equip portable.

Video-mirall: reconeixement de la propia imatge iveu, i la dels altres ; manipulació del missatge: doblatge de só.

2ª sessió.- Criteris bàsics del llenguatge audiovisual.

Practiques de gravació. Gravació all'interior de l'escola visionat. Preparació del programa a l'exterior

3ª sessió.- Gravació fora de l'escola

Visionat, critiques i comentaris sobre la realització

En total han participat uns 150 nens , la majoria de 7è i 8è d'EGB. A les escoles d'adults i de Formació professional els tallers han sigut adaptats a les seves característiques. Per exemple a les escoles d'adults , el video es va utilitzar per a enregistrar minuciosament l'evolució dels neoelectors, persones que aprenen a llegir i a escriure . Es tractava de fer les gravacions espaiades entre si per tal d'evaluar l'amenç en el procés d'aprenentatge de la lectura mecànica, comprensiva i interpretativa ; els alumnes ~~estaven preparant~~ preparaven la interpretació d'una obra de teatre.

Degut a la poca disponibilitat de temps , alguns tallers ~~han quedat limitats~~ han quedat limitats quan el programa que s'estava elaborant hauria pogut tenir una valiosa continuïtat. La reacció de les escoles ha sigut generalment positiva , tant pel que fa a l'interès ~~ixxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ dels alumnes com per la col.laboració dels professors.

Pensem que el resultat dels tallers realitzats permetrà perfilar amb més precisió una experiència intensiva de cara el curs vinent.

LLUISA ROCA

SERVEI DE VIDEO COMUNITARI

~~XXXXXXXX~~